

ปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง
ที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม : บทนำ

สภาพปัญหา

นับแต่อดีตกาลของมนุษย์ที่ต้องดำเนินวิถีชีวิตอยู่ในถ้ำ ท่ามกลางความไม่รู้ในสภาวะธรรมชาติ ได้ก่อเกิดกระบวนการพัฒนาการทางปัญญาอันซับซ้อน จนกลายมาเป็นปัจจุบันของมนุษยชาติที่มีความรักในปัญญาความรู้ (philosophy)¹ ภายใต้อารยธรรมของสังคมการเมือง มนุษย์ได้พยายามคิดค้นแสวงหาสภาวะบางอย่าง ตามแนวทางที่ควรถือกำเนิดขึ้นมาจากรากฐานแห่งความดี ความงาม ความถูกต้อง อันมีคุณค่าและเป็นสากล จากเรื่องราวสารพันปัญหาของมวลมนุษย์ที่ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ความขัดแย้งแตกต่าง トラบเทาที่มนุษย์เริ่มมีสัญชาตญาณทางความคิดในประเด็นปัญหาที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความชอบธรรม ความเป็นพลเมือง หรือแม้กระทั่งเรื่องใดๆ ในปัจเจกบุคคลก็ตาม ซึ่งรวมความอยู่ในบริบทสังคมการเมืองของมนุษย์อย่างต่อเนื่องกันมานั้น ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่าง " ธรรมชาติ มนุษย์ สังคมการเมือง " กับความหมายของคำว่า " ความยุติธรรม " อย่างที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงไปได้ และในขณะเดียวกัน คำถามที่ว่า " ความยุติธรรมคืออะไร ? " ก็ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่สร้างความยุ่งยากลำบากใจที่จะสรรหาคำตอบได้อย่างถูกต้องแท้จริง แม้ว่าวิวัฒนาการทางความคิดของมนุษย์ได้พัฒนาผ่านกระบวนการต่างๆ และแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แต่มนุษย์ก็ยังคงใช้จินตนาการที่จะตอบคำถามนี้ได้ไม่ไกลไปกว่าบริบทของตนเอง หรืออาจเป็นเพราะจิตวิญญาณของมนุษย์ในแต่ละบริบท มีความต้องการพื้นฐานที่สลับซับซ้อนกันมากมาย เกินกว่าเหตุผลที่จะบรรยายการดำรงไว้ซึ่งสภาวะของความสมดุลย์และคงอยู่อย่างสมบูรณ์แบบได้ ดังนั้น สถานะของปัญหาดังกล่าวจึงถูกมองว่าเป็น " คำถามอมตะ " (philosophia perennis) มานานกว่าสองพันห้าร้อยปี ที่มนุษย์ทุกยุคสมัยต่างก็แสวงหาความรู้และมุ่งให้ความหมายในทัศนะที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรมกันอย่างหลากหลายไม่สิ้นสุด แต่ถึงอย่างไร นักปราชญ์ของซีกโลกหนึ่งก็ได้ศึกษาค้นคว้า

¹ ไชยันต์ ไชยพร, " ประวัติศาสตร์ : วิถีความพยายามของมนุษย์ต่อความรู้ของเทพเจ้า ", วารสารธรรมศาสตร์ 29 (2536) , หน้า 59. ความรู้ที่ว่านี้ อาจเกี่ยวข้องกับความจริงหรือความไม่จริงก็ได้.

หาคำตอบปัญหาที่ว่านี่อย่างจริงจังตลอดมาจนได้ชื่อว่าเป็นปรัชญาการเมืองแบบตะวันตก ที่มีแนวความคิดด้วยการสร้างหลักการ วางกฎเกณฑ์ใช้เป็นทฤษฎีเพื่อผลในทางปฏิบัติหรือวัตถุประสงค์ได้ในเชิงประจักษ์ และต่างมีวิวาทะตอบโต้กันไปในแนวความคิดของสองกระแสหลักจวบจนปัจจุบัน* ขณะเดียวกัน ก็มี “ เหล่าจื้อ ” นักปราชญ์อีกซีกโลกหนึ่งก็ได้กล่าวถึงหลักการบางอย่างที่มีรากฐานประสานกลมกลืน และสัมพันธ์กับความเป็นไปของสรรพสิ่งในสภาวะธรรมชาติไว้ในรูปรหัสลับ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยมีความเชื่อว่าผู้ประพันธ์ได้ซ่อนความหมาย “ ความยุติธรรม ” ในบทกวีนิพนธ์ของคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ที่ได้เชื่อมโยงปรัชญาการเมืองอันว่าด้วยเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ฯลฯ เข้ากับเรื่องความเป็นธรรมชาติของมนุษย์ในทางการเมืองไว้อย่างเร้นลับและแยบยล อันเป็นทัศนะที่มีความสำคัญและคงความสัมพันธ์กับกระแสความคิดความเชื่อในรูปแบบของ “ ปรัชญาการเมือง ” อีกทัศนะหนึ่งของชนชาติทางตะวันออก ซึ่งแตกแขนงไปเป็นรากฐานและส่งอิทธิพลต่อการดำรงคงอยู่ของมนุษย์ทั้งในเรื่องทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ปัญหาในเรื่องความยุติธรรมนี้ เป็นปัญหาหลักที่ยิ่งใหญ่และมีความหมายต่อความอยู่รอดปลอดภัยของมวลมนุษย์ในทุกบริบท เพราะตราบไต่ที่ปัญหานี้ยังเป็นตะกอนทางความคิดและสามารถแทรกซึมผ่านเข้าไปในทุกสภาวะที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของมนุษย์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ก็ย่อมมีอาจทำให้สังคมการเมืองของมนุษย์สามารถเข้าสู่หรือบรรลุถึงความยุติธรรมไปได้ ดังนั้น การที่มนุษย์แต่ละยุคสมัยต่างมุ่งแสวงหาคำตอบในเรื่องนี้ จึงมีคุณค่าเพื่อเป็นวิถีหรือหนทางไปสู่สภาวะที่ดีงามและร่วมกันยึดถือไว้ซึ่งความถูกต้องชอบธรรมเป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดที่จะให้กระบวนการทางการเมืองของรัฐ หรือประเด็นปัญหาทางสังคมการเมืองของมนุษย์ได้บรรลุถึงความยุติธรรมอย่างแท้จริง

เท่าที่ผ่านมา นักคิดหรือนักทฤษฎีทางการเมืองส่วนใหญ่ต่างได้อาศัยกระบวนการศึกษาคิดค้นตามรูปแบบปรัชญาการเมืองตะวันตกทั้งในแง่คิดของทฤษฎีหรือวิธีการ เพื่อใช้ตอบคำถาม

* 1. แนวความคิดของสำนักคิดที่ “ เชื่อว่าความยุติธรรมมีอยู่จริง ” อันเป็นความยุติธรรมที่แท้จริงซึ่งไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องของกาลเวลา สถานที่ หรือแม้ว่าในบริบทใดๆ ก็ตาม ดังนั้น สถานะปัญหาความยุติธรรมของสำนักคิดนี้ จึงเป็น “ คำถามอมตะ ” ในทางปรัชญาที่ยังต้องมีวิวาทะเพื่อการค้นหาคำตอบกันอีกต่อไปไม่สิ้นสุด

2. แนวความคิดของสำนักคิดที่ “ ไม่เชื่อว่ามีความยุติธรรมที่แท้จริง ” ซึ่งหมายความว่าความยุติธรรมนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สถานที่ และบริบท การค้นหาคำตอบปัญหาความยุติธรรมของสำนักคิดนี้ จึงต้องขึ้นอยู่กับบริบท และมีมิติทางประวัติศาสตร์

ในปัญหาเรื่องความยุติธรรมนี้ โดยที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาค้นหาความยุติธรรมตามบริบทในสังคมการเมืองของตะวันออกมากนัก ทั้งที่แนวความคิดของนักปราชญ์ตะวันออกหลาย ๆ ท่าน โดยเฉพาะภูมิปัญญาเก่าแก่ดั้งเดิมที่ก่อกำเนิดขึ้นมาจากประเทศจีน อาทิ ขงจื๊อ เหลาจื๊อ เม้งจื๊อ หานเฟยจื๊อ จวงจื๊อ ฯลฯ ต่างก็มีแนวความคิดหรือมุมมองประเด็นปัญหาในเรื่องความยุติธรรมที่เป็นอีกหนึ่งกระแสความคิดความเชื่อหลักและยังคงฝังรากลึกอยู่ในสังคมการเมืองของจีน ซึ่งได้ให้นัยบ่งบอกถึงควมมีคุณค่าในเนื้อหาสาระของปรัชญาการเมืองนับตั้งแต่อดีตเรื่อยมา และยังคงดำรงรักษาไว้ได้อย่างเหนียวแน่นท่ามกลางห้วงมิติแห่งเวลาในกาลปัจจุบัน

การให้ความหมายในปรัชญาการเมืองของคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ในทัศนะที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรมตามความเข้าใจในเต๋ากระดาศของนักศึกษาวิจัยเพื่อการบรรลุถึงหรือเข้าไปสู่สภาวะแห่งเต๋าที่แท้จริงนี้² เห็นว่ามีสารัตถะอันน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะประเด็นของปรัชญาการเมืองที่ต้องอาศัยการตีความตามบทวินิพนธ์ทั้ง 81 บท ที่ศาสดาแห่งคัมภีร์เต๋าดำเนินพันธกิจสัมพันธ์กันไว้ระหว่างการดำรงคงอยู่และความเป็นไปของสรรพสิ่ง กับธรรมชาติของมนุษย์ในทางการเมืองที่สอดคล้องกลมกลืนโดยไม่ฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ความเป็นธรรมชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็น " หลักการแห่งเอกภาพ " ในคัมภีร์เต๋าที่จะขัดเกลาและทำให้ความขัดแย้งแตกต่างกันของความมีอยู่ทุกชนิดได้สลายตัวไปในที่สุด และด้วยหลักการดังกล่าวนี้ ทำให้มีนักวิชาการด้านปรัชญาในสาขาต่าง ๆ ได้อาศัยวิธีแห่งเต๋าเข้าไปทำการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบกับศาสตร์ชนิดอื่น ๆ ในแง่มุมที่หลากหลายไว้อย่างเหมาะสมกลมกลืน อาทิ เต๋ากับความงาม เต๋ากับศิลปะการวาดภาพ เต๋ากับการสร้างสรรค์ เต๋ากับศาสนาหรือลัทธิต่างๆ ใน " วิธีแห่งเต๋า " ซึ่งได้อธิบายการตีความตามคัมภีร์เต๋าโดยกล่าวเปรียบเทียบเรื่องราวต่าง ๆ ของทุกสรรพสิ่ง ด้วยโลกทัศน์จากหลักความคิดความเชื่อปรัชญา และปรัชญาญาณ ที่แสดงออกให้เห็นเป็นปรากฏการณ์อันสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาวะธรรมชาติ หรือกรณีงานเขียนเรื่อง เหลาจื๊อ : วิธีแห่งธรรมชาติ ใน " กระแสธารปรัชญาจีน " ³ ที่ได้ให้ความหมายในปรัชญาคัมภีร์เต๋าโดยอาศัยหลักมโนทัศน์คู่ การกระทำ - การไม่กระทำ ความรู้ - ความไม่รู้ ความก้าวหน้า - การกลับสู่กำเนิดเดิม ฯลฯ เพื่อเป็นกรอบในการตีความดูว่าเป็นคัมภีร์ที่เกี่ยวข้องกับโลกุตรธรรมหรือคัมภีร์ที่ว่าด้วยเรื่องการปกครอง โดยมองทั้งในประเด็นที่สอดคล้องและ/หรือ ได้แย้งกันระหว่างธรรมชาติ อำนาจ จารีต เปรียบเทียบกับลัทธิขงจื๊อ พร้อมทั้งบท

² พจนานา จันทรสันติ , " วิธีแห่งเต๋า : แปลและเรียบเรียง " , (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสาร , 2539) , หน้า 24. เต๋ากระดาศนี้ หมายถึง ปรัชญาของคัมภีร์เต๋าที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมดทั้ง 81 บท.

³ สุวรรณา สถาอานันท์ , " กระแสธารปรัชญาจีน : ข้อโต้แย้งเรื่องธรรมชาติ อำนาจ และจารีต " , (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539) .

วิเคราะห์และข้อวิจารณ์ที่อยู่บนพื้นฐานแห่งตรรกะ หรือการอธิบายโดยการให้ความหมายของ คัมภีร์เต๋าเปรียบเทียบกับโลกของวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ใน “ เต๋าแห่งฟิสิกส์ ”⁴ ที่ได้กล่าวถึงประสบการณ์ของมนุษย์ในทางปรัชญาแห่งเต๋านั้น ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการเข้าใจธรรมชาติที่ลึกซึ้งที่สุดของสรรพสิ่ง ที่อ้างอิงถึงสภาวะของจิตใจ กับเรื่องทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมสมัยใหม่ในโลกแห่งวัตถุสสาร โดยมีปรากฏการณ์ของการเคลื่อนไหวที่เอื้ออาศัยซึ่งกันและกันอย่างสัมพันธ์ลงตัว เพื่อให้ก้าวไปสู่สถานะความเป็นหนึ่งเดียวที่ต่อเนื่องและสมบูรณ์แบบของจักรวาล เหล่านี้เป็นต้น อันเป็นการให้ความหมายในคัมภีร์เต๋าที่มุ่งเน้นศึกษาเพื่อความเข้าใจในประเด็นของนฤมิตรกรรมทางศิลปะหรือญาณทัศนะอันลึกล้ำ โดยที่ยังไม่มีนักวิชาการหรือผู้ที่สนใจศึกษาปรัชญาของคัมภีร์เต๋า ในประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ว่าด้วยความยุติธรรม หรือเท่าที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวของใน “ เต๋าแห่งการเมือง ”⁵ ก็เป็นการตีความตามคัมภีร์เต๋าเพื่อนำหลักการไปสู่การปฏิบัติในทางการเมืองได้อย่างเป็นรูปธรรม อันประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงอรรถาธิบายความล้มเหลวของการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะในเรื่องการบริการงานบุคคลที่อ้างถึงสภาพปัญหาทางการเมืองในปัจจุบัน ที่ก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ พร้อมกับเสนอแนวทางแก้ไขที่อาศัยหลักการ “ อกรรม ” ในคัมภีร์เต๋าเข้ากับบางหลักธรรมของพุทธศาสนา แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาทางออกเป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ในทางการเมือง นอกจากนี้ ยังมีงานแปลตลอดจนอรรถาธิบายที่เกี่ยวกับปรัชญาในคัมภีร์เต๋าที่เป็นภาษาไทยอีกจำนวนไม่น้อยกว่า 10 จำนวน ที่ผู้แปลและเรียบเรียงได้สะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ในการตีความตามภูมิปัญญาหรือจินตนาการ อันเป็นความเข้าใจไว้ในสำนวนภาษาของตนเอง⁶ ซึ่งก็มิได้ให้ความหมายเปรียบเทียบกับปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋ากับประเด็นปัญหาที่วุ่นไว้อย่างชัดเจนแต่ประการใด

สถานะความเป็นปรัชญาของคัมภีร์เต๋าต่อเจตจำนง ได้ถูกตีความในประเด็นส่วนขยายของกวีนิพนธ์ที่ได้แปลความหมายหรือขยายความออกไปในรูปแบบต่าง ๆ นานา อาทิ บทร้อยกรอง อรรถกถา หรือหนังสืออรรถาธิบาย ที่มักใช้ถ้อยคำข้อความที่ให้ความรู้สึกขัดแย้งกับความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป (paradox)⁷ ดังนั้น การให้ความหมายในเชิงปรัชญาแก่คัมภีร์เต๋าเท่าที่ผ่านมา จึงมีเนื้อหาสาระที่ค่อนข้างลึกลับ ซับซ้อน คลุมเครือ ไม่แน่นอน หรือเป็นการซ่อนเร้นความหมายที่แท้

⁴ โปรดดูรายละเอียดใน พริตจอฟ คาปรา , “ เต๋าแห่งฟิสิกส์ ” , (กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2532) .

⁵ โปรดดูรายละเอียดใน สุพัฒน์ ชุมช่วย , “ เต๋าแห่งการเมือง ” , (กรุงเทพฯ : โปรแอกติวา , 2542) .

⁶ สุวรรณ สถาอานันท์ , อ้างแล้ว , หน้า 54 .

⁷ ประยงค์ สุวรรณบุปผา , “ คัมภีร์เต๋าเต๋อจิง : แนวคิดทางปรัชญาและปรัชญานิพนธ์ ” . (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปปาบรรณาการ , 2539) , หน้า 19 .

จริงไว้ภายใต้เงื่อนไขตรรกวิทยาแห่งความขัดแย้ง⁸ อีกทั้ง ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้
ในประเด็นทางการเมืองที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรมกันอย่างจริงจังตรงไปตรงมา ขณะที่ปัญหา
เรื่องความยุติธรรมในสังคมการเมืองของมนุษย์เป็นปัญหาใหญ่ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสภาพ
สังคมโดยตรงซึ่งยังคงไม่ยุติ ที่ต้องมีวิวาทะข้ามห้วงมิติกาลเวลาต่อเนื่องไปในอนาคต แต่การ
ศึกษาปรัชญาคัมภีร์เต๋าส่วนใหญ่กลับมิได้ให้ความหมายต่อความสำคัญในประเด็นปัญหาที่ว่าด้วย
เรื่องความยุติธรรม ตามทัศนะของปรัชญาการเมืองตะวันตกแบบจีนอีกทัศนะหนึ่งเท่าที่ควร นอก
จากนี้ ยังมีข้อสังเกตที่สำคัญเกี่ยวกับสถานะของคัมภีร์เต๋าต่อปัจเจกประการหนึ่งก็คือ ปรัชญาการเมือง
ในคัมภีร์เต๋านั้นได้กล่าวอ้างถึงสรรพสิ่งที่อยู่เหนือโลก พันโลก ซึ่งมีได้หมายความว่า คัมภีร์นี้
ไม่ได้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับประสบการณ์ใด ๆ ในสังคมการเมืองของมนุษย์ ในทางตรงกันข้าม
ปัญหาทางสังคมการเมืองที่ปรากฏในคัมภีร์เต๋ากลับดูเหมือนเป็นประสบการณ์ร่วมของมนุษยชาติ
ในทุกยุคสมัย ดังนั้น ปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าต่อปัจเจกจึงเปรียบเสมือนสถานะที่อยู่เหนือ
“ กาลและเทศะทั้งปวง ”⁹ ซึ่งหาได้แตกต่างไปจากสถานะในประเด็นปัญหาทางการเมืองของ
มนุษย์ ที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม แต่อย่างใดไม่

ด้วยเหตุปัจจัยที่สนับสนุนความคิดความเชื่อต่าง ๆ ของผู้ศึกษาวิจัย ประกอบกับความสนใจ
ในประเด็นปัญหาดังที่กล่าวอ้างถึงนี้ จึงได้นำปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าต่อปัจเจกมาเป็นบรรทัด
ฐาน เพื่อใช้เป็นกรอบสำหรับการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางการเมืองที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม
ในอีกทัศนะหนึ่งของปรัชญาการเมืองตะวันตกแบบจีน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าและมุ่งแสวงหาความหมาย ตลอดจนคำอธิบายในประเด็นปัญหาทาง
การเมืองที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม ดังที่เหลาจื๋อได้นิพนธ์โดยการซ่อนเร้นความหมายไว้เป็นรหัส
นัยที่ปรากฏอยู่ทั่วไปในคัมภีร์เต๋าต่อปัจเจกทั้ง 81 บท

⁸ พจนานันท์ จันทรสันติ , อ้างแล้ว , หน้า 31.

⁹ สุวรรณ สภาอนันท์ , อ้างแล้ว , หน้า 55.

2. เพื่อศึกษาหาความหมายในประเด็นสำคัญบางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยการแยกแยะและเปรียบเทียบกันในแต่ละทัศนะของบรรดานักคิดหรือนักทฤษฎีการเมือง ในแง่มุมที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรมซึ่งยังไม่มีผู้ที่ได้ศึกษาอย่างจริงจังมาก่อน

3. เพื่อใช้ความหมายของปรัชญาการเมืองที่ได้จากการตีความในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม เป็นกรอบบรรทัดฐานสำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสังคมการเมืองของมนุษย์ในแง่มุมต่างๆ อาทิ เต่่ากับมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคล เต่่ากับมนุษย์ในฐานะพลเมือง เต่่ากับมนุษย์ในฐานะทางการปกครอง เป็นต้น

4. เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในประเด็นปัญหาที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม จากมุมมองของผู้ศึกษาวิจัยในทัศนะการศึกษาวิชาปรัชญาการเมืองตะวันออกแบบจีนได้เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อยหนึ่งทัศนะ

สมมุติฐาน

หลักการใด ๆ ที่มีรากฐานประสานกลมกลืนและสัมพันธ์กับความเป็นไปของสรรพสิ่งในสถานะธรรมชาติซึ่งเรียกว่า “ หลักการแห่งเอกภาพ ” นั้น เป็นคำตอบของประเด็นปัญหาที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรมของปรัชญาการเมืองในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาประเด็นปัญหาของปรัชญาการเมืองที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม โดยอาศัยหลักทฤษฎีการตีความและให้ความสำคัญกับกวีนิพนธ์ในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ทั้ง 81 บท ซึ่งถือว่าเป็นตัวบท (text) ทางการเมือง และเป็นการศึกษาหาความรู้ทางการเมืองแบบแนวปรัชญาการเมือง (political philosophy) ซึ่งวิธีการศึกษาแบบนี้จะมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการตีความหมายและให้ความสำคัญกับตัวบทอย่างละเอียด (close textual analysis) เชื่อมโยงกับการตีความตามแนวความคิดของนักทฤษฎีการเมืองที่เกี่ยวข้อง

รวมทั้ง การศึกษาค้นคว้าและทบทวนวรรณกรรมจากหนังสือ บทความ วารสาร งานเขียน หรืออรรถาธิบายของนักวิชาการหรือผู้ใฝ่รู้ทางจีนศึกษาท่านอื่น ๆ ที่เคยให้ความหมายต่อ

ปรัชญาการเมืองของคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาอันว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้รับความรู้ความเข้าใจในการแสวงหาความหมายของประเด็นปัญหาที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม ที่เหลาจื๋อได้ซ่อนเร้นไว้ในรูปลักษณะต่าง ๆ ในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง
2. ได้รับประโยชน์เป็นองค์ความรู้จากการตีความตามตัวบท ในทัศนะทางปรัชญาการเมืองของคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ซึ่งถือได้ว่าเป็นคัมภีร์โบราณที่ถูกถ่ายทอดกระแสความคิดความเชื่อติดต่อกันมายาว นาน และได้รับการแปลเป็นสำนวนภาษาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากที่สุดเป็นอันดับสองรองจากคัมภีร์ไบเบิล จึงสามารถเปรียบเทียบเพื่อแสวงหาความหมายของประเด็นปัญหาสำคัญบางกรณี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในแนวทางอื่นได้กว้างขวางมากขึ้น
3. ได้รับประโยชน์จากการศึกษาหาความหมายในปรัชญาการเมืองของคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง โดยสามารถนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์ในสังคมการเมือง ทั้งในฐานะความเป็นมนุษย์ หน้าที่พลเมือง หรือเรื่องอื่น ๆ เท่าที่สนใจในเนื้อหาปรัชญาการเมืองที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม
4. เป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาสำหรับบุคคลอื่น ๆ ที่ทั่วไปที่สนใจในประเด็นปัญหาในวิชาปรัชญาการเมือง

ลำดับการนำเสนอ

1. บทนำ : กล่าวถึง สภาพปัญหาและความสนใจในประเด็นปัญหาที่ว่าด้วยเรื่องความยุติธรรม วัตถุประสงค์ วิธีการศึกษา สมมุติฐาน ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย
2. ระเบียบวิธีการตีความ : กล่าวถึง ทฤษฎี และ/หรือ แนวทางการศึกษาที่จะใช้สำหรับการตีความในตัวบทของคัมภีร์เต๋า การวินิจฉัยปริบท เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปรัชญาของคัมภีร์เต๋า
3. สภาพแวดล้อมและความคิดทางการเมืองของเหลาจื๋อ : กล่าวถึง ประวัติศาสตร์จีนที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ศาสนา และพงศาวดารโบราณของจีน กับสภาพเหตุการณ์ทางการเมืองที่มีอิทธิ

พลต๋อภวีนพนธ์ท้ั้ง 81 บท เพือทรวบทบรบทและควลมคดทงการเมือง รวท้ั้งข้อสันนษฐนเกือวกับ เหลลจือ และคัมภีร์เต้เตอจิง คณลัษณะและควลมหมยในทงปรัชฎยการเมือง

4. วึคระหึปรัชฎยการเมืองในคัมภีร์เต้เตอจิง : กล่วถึง ปรัชฎยการเมืองในคัมภีร์เต้เตอจิง ที่ ว่ด่วยเรืองควลมยุดิทรรม เรืองตมหัวข้อด้ังนึ้ คือ การก่าเนดขึ้นของควลมยุดิทรรมตมปรัชฎย การเมืองในคัมภีร์เต้เตอจิง การแสวงหทงทงเพือการบรรรลู่ถึงควลมยุดิทรรม ท้ศนะเรืองสภวะทรรม ชยติของเหลลจือในคัมภีร์เต้เตอจิง และควลมยุดิทรรมตมปรัชฎยการเมืองในคัมภีร์เต้เตอจิงคืออะไร

5. บทสรूप : กล่วถึง บทสรूप และข้อเสนอนะเพือการคึศึกษาในแนวทงที่เกือวข้อง สัมพนธ์กัน